

“Ne dovoli kameli, da pomoli svojo glavo v šotor, ker boš kmalu imel vso kamelo v njem.” *(Arabski pregovor)*

Znani o zasebnosti

- Goethe: "Talent se razvija v zasebnosti."
- Johnny Depp: "Svoj denar porabljam za nakup zasebnosti, saj v našem življenju ni dovoljeno biti normalen."
- Marilyn Monroe: "Kariera se oblikuje v javnosti, talent v zasebnosti."
- Princesa Margareta: "Imam toliko zasebnosti kot zlata ribica v akvariju."
- Robert Browning: "Vdam se. Naj se že najde prostor, obskuren kotiček zame. Želim biti pozabljen celo od Boga."
- Judy Garland: "Nikoli nisem pogledala skozi ključavnico, ne da bi me z druge strani nekdo gledal nazaj."

Kaj je osebni podatek?

- Osebni podatek je katerikoli podatek, ki se nanaša na posameznika.
- Posameznik mora biti določen ali določljiv:
 - kaj pomeni "določljiv"?:
 - Ali je Slovenec Janez Novak določljiv?
 - Ali je Ljubljčan Janez Novak določljiv?
 - Ali je Janez Novak iz male vasice Novakovi določljiv?

Nacelo sorazmernosti

Osebni podatki, ki se obdelujejo, morajo biti ustrezni in po obsegu primerni *glede na namene*, za katere se zbirajo in nadalje obdelujejo.

Zavarovanje osebnih podatkov

40 milijonov števil kreditnih kartic v ZDA je ogroženih zaradi napadov hekerjev.
(privacy.org)

© TemplatesWise.com

Zakaj zavarovati?

V letu 2009 je bilo v Sloveniji zaradi spletnih prevar gospodarstvo (in posamezniki) ob 100.000 \$.

Vir: Dnevnik, marec 2010

ZVOP-1

Postopki in ukrepi, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje **slučajno** ali **namerno** nepooblaščenno uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava

Kako zavarovati?

25. člen ZVOP-1:

(1) Upravljalci osebnih podatkov in pogodbeni obdelovalci so **dolžni zagotoviti zavarovanje** osebnih podatkov na način iz 24. člena tega zakona.

(2) Upravljalci osebnih podatkov **v svojih aktih** predpišejo **postopke in ukrepe** za zavarovanje osebnih podatkov ter **določijo osebe**, ki so odgovorne za določene zbirke osebnih podatkov, in osebe, ki lahko zaradi narave njihovega dela obdelujejo določene osebne podatke.

Osnove zavarovanja

1. *Fizično varovanje*
2. *Elektronsko varovanje*
3. *Izobraževanje zaposlenih*
4. *Striktno izvrševanje pogodbene obdelave.*

Fizično varovanje

- *shranjevanje v ognjevarni omari;*
- *dokumenti na mizah;*
- *zaklepanje pisarn;*
- *omejevanje dostopov;*
- *protipožarna varnost, alarmi.*

Elektronsko varovanje

- *zavarovanje priključkov (USB, bluetooth ...);*
- *ugotavljanje slabosti in predvidevanje;*
- *povezave na internet;*
- *kriptiranje e-pošte;*
- *antivirusni in anti-spyware programi;*
- *požarni zid;*
- *SSL, https ...*
- *brežžična omrežja;*
- *dogodkovni dnevniki.*

gesla

- *ne sme biti enako kot uporabniško ime;*
- *ne sme biti beseda iz slovarja;*
- *ne sme biti sestavljeno zgolj iz pogosto uporabljenih besed;*
- *ne sme biti sestavljeno iz imena, priimka, ali drugače enostavno*
- *ugotovljivega osebnega podatka uporabnika računalnika (npr. rojstnega datuma, imena partnerja, otrok ...);*
- *mora biti sestavljeno iz črk in števil;*
- *mora biti kar se da dolgo;*
- *mora biti geslo takšno, da si ga je lahko zapomniti, a težko uganiti.*

gesla – kaj se lahko zgodi?

“Dictionary attacks”

Nekateri programi za napad → več 100 milijonov gesel na sekundo → $\frac{1}{4}$ se da ugotoviti znotraj 100.000 poskusov.

gesla – kaj se lahko zgodi?

Ribarjenje podatkov – phishing

(phishing = password + fishing)

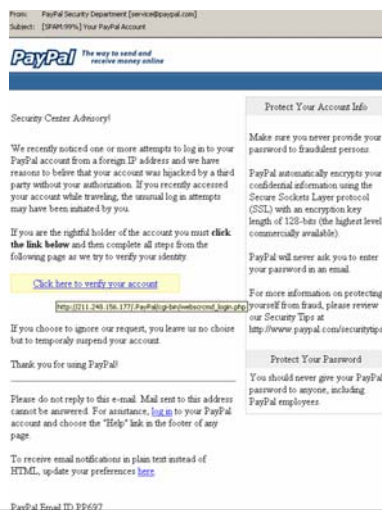
- lažne spletne strani ali elektronska sporočila;
- socialni inženiring;
- januar 2007: 250 uporabnikov neke švedske banke izgubi skupaj 850.000 EUR;
- maj 2004 in 2005: skoraj 1,2 MIO ameriških uporabnikov je zaradi phishinga izgubilo 929 MIO \$;
- ameriška podjetja letno izgubijo 2 MRD \$ zaradi phishinga.

Phishing (2)

<https://www.woodgrovebank.com/loginscript/user2.jsp>

<http://192.168.255.205/wood/index.htm>

gesla – kaj se lahko zgodi?

"21 % gesel smo uganili v prvem tednu, 2,7 % pa že v prvih 15 minutah preverjanja."

Vir: www.zag.si

Zavarovanje in pogodbeni obdelava

- za zavarovanje sta dolžna skrbeti tako upravljavec osebnih podatkov kot tudi pogodbeni obdelovalec,
- upravljavec je dolžan nadzirati pogodbenega obdelovalca glede izvajanja zavarovanja osebnih podatkov,
- preverite reference bodočega pogodbenega obdelovalca in ugotovite, katere varnostne standarde upošteva,
- od pogodbenega obdelovalca zahtevajte, da vas obvešča o vseh varnostnih težavah, četudi osebni podatki morda niso bili ogroženi.

Uničevanje dokumentov

- razrez papirnatih dokumentov (*shredder*);
- previdnost ob odpisu računalniške opreme (pravilno brisanje podatkov)

Občutljivi OP

- posebej označeni in zavarovani

TK omrežja:

- kriptografske metode *in*
- elektronski podpis.

Zaposleni in OP

- funkcionarji, zaposleni in drugi posamezniki, ki opravljajo dela ali naloge pri osebah, ki obdelujejo OP, so dolžni varovati tajnost OP, s katerimi se seznanijo pri opravljanju njihovih funkcij, del in nalog. Dolžnost varovanja tajnosti OP jih obvezuje tudi po prenehanju funkcije, zaposlitve, opravljanja del ali nalog ali opravljanja storitev pogodbene obdelave,
- izjava o varovanju OP.

Človeški faktor

Sledljivost

- zunanja;
 - notranja
- kateri OP so bili posredovani (ime in priimek posameznika ter vrsta njegovih OP, ki so bili posredovani);
 - komu so bili posredovani (osebno ime ali firma prejemnika ter naslov prebivališča ali sedež);
 - datum posredovanja OP;
 - pravna podlaga posredovanja.

Sledljivost

Primer: evidenca pregledovanja videoposnetkov

- datum in čas pregledovanja posnetkov,
- kdo je posnetke pregledoval (ime osebe in naziv podjetja oziroma organa, kjer je ta oseba zaposlena),
- katere posnetke (številka kamere in datum posnetka) je oseba pregledovala,
- razlog pregledovanja.

Videonadzor

ZVOP-1

Splošne določbe:

- Obvestilo:
 - kdo izvaja videonadzor;
 - naziv osebe.
 - telefonska številka.
- Zavarovanje (dostop, sledljivost ...);
- "Podaljšano oko"
- Zbirka!!!

Službeni / poslovni prostori

- pisna odločitev in pisno obvestilo zaposlenim;
 - NE:
 - notranjost stanovanjskih stavb;
 - vhodov v stanovanja.
- rok hrambe: največ 1 leto po nastanku

Večstanovanjske stavbe

- vsaj 70 % solastniških deležev;
- potreba po varnosti ljudi in premoženja;
- le dostop do vhodov in izhodov stavb in skupni prostori;
- ne nad hišniško delavnico in stanovanjem, dvigalih, straniščih, vhode v posamezna stanovanja ipd.
- NE speljati signala v interno kabelsko TV (CCTV)

Delovni prostori

- le v *izjemnih* primerih ("če res ne gre drugače)
- pravica delavca do zasebnosti na delovnem mestu:
 - *Halford v. Velika Britanija*;
 - *Kasacijsko sodišče v Franciji*
- le v tistem *delu prostorov*, kjer je to potrebno.

Delovni prostori

- NE v garderobah, dvigalih, sanitarnih prostorih;
- predhodno *pisno* obvestilo zaposlenim;
- delodajalec se *mora* pred uvedbo posvetovati z reprezentativnim sindikatom (priporočljiv pisni zapisnik).

Nekaj napotkov

- Ulica, pločnik;
- Register zbirk osebnih podatkov;
- Monitor in omogočanje vpogledov vanj;
- Videonadzor in internet;
- Specifični prostori (bari, trgovine ...);
- Obvestilo mora biti jasno in nameščeno pred območjem videonadzora (ne npr. v medijih);
- Videonadzor za domačo uporabo;

Biometrija

Kdaj v zasebnem sektorju?

Zasebni sektor lahko izvaja biometrijske ukrepe le, če so nujno potrebni za:

- opravljanje dejavnosti;
- varnost ljudi ali premoženja;
- varovanje tajnih podatkov ali poslovne skrivnosti.

Biometrijske ukrepe lahko izvaja *le nad svojimi zaposlenimi*, če so bili *predhodno* o tem *pisno* obveščeni.

Kdaj v zasebnem sektorju?

Pred uvedbo biometrije **NUJNO** pridobiti odločbo IP!!!

Šele nato lahko uvedba biometrijo.

Zakaj se več uporaba biometrije?

Prednosti biometričnih značilnosti:

- unikatne,
- neprenosljive na drugo osebo,
- ni jih mogoče pozabiti ali izgubiti,
- težko jih je kopirati ali ponarediti,
- lahko se uporabijo z vednostjo ali brez vednosti posameznika,
- posamezniku jih je težko spremeniti ali skriti.

Pazite na pasti na trgu

“Saj ne potrebujete nobene odločbe.”

“Biometrija ne pomeni posega v zasebnost.”

“Template” ni osebni podatek.”

“Prstnega odtisa se ne da ponarediti.”

“Iz biometrične značilnosti se ne da razbrati drugih podatkov.”

Fotokopiranje osebnih dokumentov

(osebna izkaznica in potni list)

Kdaj je fotokopiranje dovoljeno?

- zakon;
- izjeme:
 - notarji;
 - finančne družbe (Zban, ZPlaP);
 - **pisna** privolitev posameznika.

Pisna privolitev posameznika

- Zakona zahtevata, da je kopija označena kot takšna.
- Pooblaščenec priporoča naslednje sestavine opozorila:
 - *da gre za kopijo;*
 - *naziv upravljavca osebnih podatkov;*
 - *namen fotokopiranja; in*
 - *pravna podlaga za fotokopiranje (npr. pisna privolitev).*

Potrdilo in prepoved hranjenja v elektronski obliki

Prepovedano je zajeti in hraniti kopijo v elektronski obliki.

Potrdilo:

Na podlagi zahteve posameznika mora upravljavec temu izdati potrdilo, ki mora vsebovati naslednje podatke:

- namen rabe kopije;
- rok, za katerega upravljavec kopijo potrebuje.

Globe za kršitve:

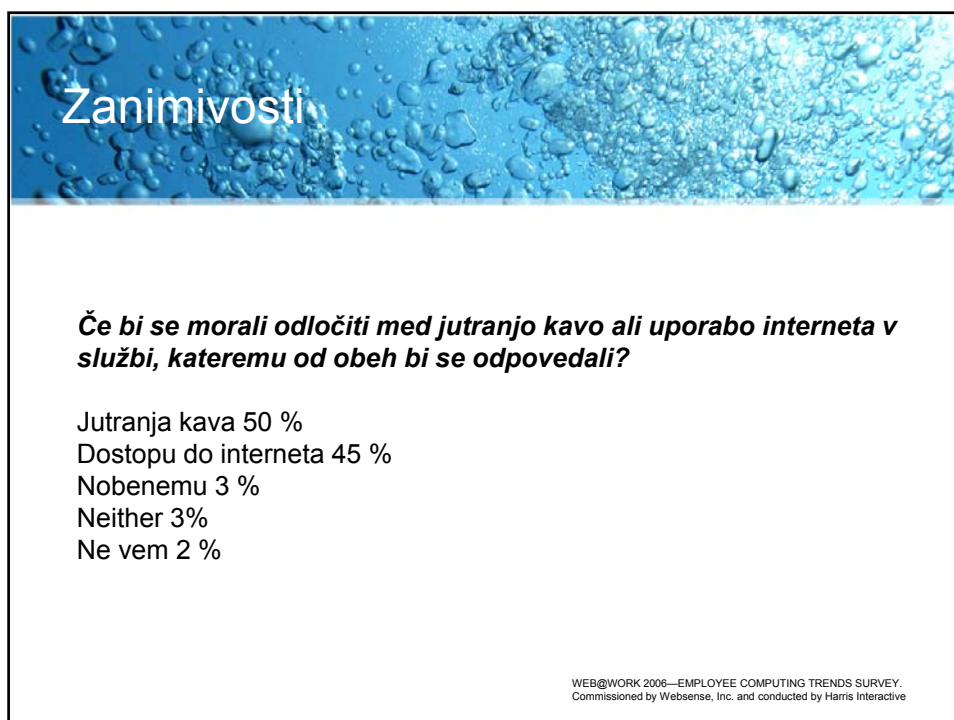
za vsak prekršek (torej "po kopiji") bo morala pravna oseba odšteti **4.170 evrov**, odgovorna oseba pravne osebe pa **200 evrov**.

5 zlatih pravil

ZDA: leta 2005 so v povprečju trije od štirih delodajalcev preverjali spletni promet zaposlenih.

© TemplatesWise.com

Zanimivosti

Če bi se morali odločiti med jutranjo kavo ali uporabo interneta v službi, kateremu od obeh bi se odpovedali?

- Jutranja kava 50 %
- Dostopu do interneta 45 %
- Nobenemu 3 %
- Neither 3%
- Ne vem 2 %

WEB@WORK 2006—EMPLOYEE COMPUTING TRENDS SURVEY.
Commissioned by Websense, Inc. and conducted by Harris Interactive

Zakon o delovnih razmerjih

Delodajalec lahko obdeluje **samo** tiste osebne podatke zaposlenih, ki so nujni zaradi izvrševanja pravic in dolžnosti iz delovnega razmerja.

1. pravilo

Delodajalec lahko od zaposlenega zbira in nadalje obdeluje le toliko osebnih podatkov, kolikor je to nujno zaradi izvrševanja pravic in dolžnosti iz delovnega razmerja in kar določa zakonodaja.

podatki o zdravju, številu otrok (če jih delavec nima zavarovane po sebi), morebitni nosečnosti ipd.

zdravniško spričevalo

preverjanje bolniškega staleža

2. pravilo

Delavec ima tudi na delovnem mestu pravico do zasebnosti, sorazmerno z zakonitim ciljem, ki mu delodajalec sledi.

Hallford in Copland proti Združenemu kraljestvu;

GPS, e-pošta, internet ...

Več zasebnosti – manj dopustov in bolnišk

3. pravilo

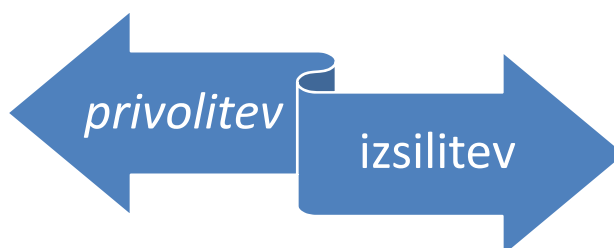
Vsakršno obdelavo osebnih podatkov v okviru delovnega razmerja je potrebno izvrševati kar se da restriktivno, vendar je ni dopustno izsiliti.

videonadzor delovnih prostorov in biometrija

prekršek, kaznivo dejanje, odškodnina

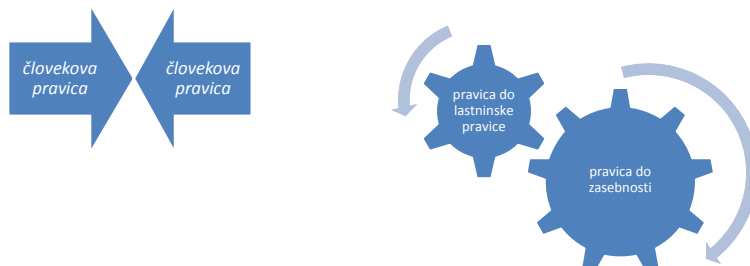
4. pravilo

Za osebne podatke, ki niso zajeti v 1. pravilu, je potrebno pridobiti osebno privolitev zaposlenega, vendar ne z izsilitvijo.

5. pravilo

Poseg v zasebnost delavca na delovnem mestu je mogoče izvesti le, ko pride do kolizije z neko drugo ustavno pravico in ta v konkretnem primeru prevlada.

Inšpekcijski nadzor

- pristojnosti državnega nadzornika za varstvo OP,
- pravice in dolžnosti zavezanca,
- obseg inšpekcijskega nadzora,
- ukrepi nadzornika.

IP-RS: Domov - Windows Internet Explorer

http://www.ip-rs.si/

File Edit View Favorites Tools Help

IP-RS: Domov

Kazalo | Pridi nam | Izjava

REPUBLIKA SLOVENIJA

Državne ustanove

8.0 po tej strani

INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC

Pristojnosti | O Pooblaščenca | Zakonodaja | Pogosta vprašanja | Obrazi | Publikacije

Varnost osebnih podatkov

Pravice posameznika

Inšpekcijski nadzor

Obveznosti upravičencov

Iskalnik po oddelkih in mesecih

Regulirni zbirki

Informacijski tehnologiji in osebni podatki

Informacije javnega značaja

Dostop do informacij

Dostop do informacij za medije

Pomočna orodja

Iskalnik po oddelkih

Katalogi IIZ

Tool stranica javnosti

Aktualno

11.02.10 Potrjena globa za župana Obline Borovnica in odvetnika iz Do...

10.02.10 Vabilo na 4. konferenco Evropskega odprtega prostora zasebnost...

29.01.10 Odziv Pooblaščenca na Vlado komentar odločbe o umiku oznak...

28.01.10 Evropski dan varstva osebnih podatkov - sporočilo za javnost

26.01.10 Pooblaščenec privet od uveljavitve Zakona o dostopu do Infor...

RSS Aktiv novic

Priporočamo prebrati

02.02.10 Vpliv spletnih družbenih omrežij na možnost zaposlitve posa...

01.02.10 Proaktivno posredovanje informacij javnega značaja - članek

01.02.10 Interaktivni test odpornosti na krajo identitete

RSS Aktiv novic

Najnovejši projekti IP

maže

Obseg

inca

Čisto

pasovci

Kdaj lahko Informacijski pooblaščenec pomaga?

Varnost osebnih podatkov

- ko menite, da je nekdo neupravičeno posegel v osebne podatke.
- ko vam upravljalavec zbirke osebnih podatkov ne dovolj seznanite z vašimi osebnimi podatki.
- ko kot upravljalavec obvezno potrebujete

Informacije javnega značaja

- ko vam organ v 20-ih delovnih dneh na vašo zahtevo ne odgovori,
- ko vam zavrne dostop do določene informacije z odločbo,
- ko vam zavrne ponovno uporabo informacij.

Done

IP-RS Domov - Win... Document - Micro...

Internet | Protected Mode: On

100%

20:29